

శ్రీ మిథూ షహానీ మరియు ఇతరులు

వర్సెస్

యునియన్ ఆఫ్ ఇండియా మరియు ఇతరులు

[పి.బి.గజేంద్రగడ్కర్, సి.జె., కె.ఎన్.వాంచూ, జె.సి. షా,

ఎన్.రాజగోపాల అయ్యంగార్ మరియు ఎస్.ఎం.సిక్రీ జె.జె.]

నిర్వాసితుల ఆస్తులు - ప్రతివాదులకు కేటాయించిన భూమి - ఆ తర్వాత పిటిషనర్లకు కేటాయించిన అదే భూమి -చట్టం కింద పిటిషనర్లకు జారీ చేసిన సనద్ - అప్పీలుదారుకు అనుకూలంగా కేటాయింపులు - కేటాయింపులు పక్కన పెడితే సనాద్ జీవించవచ్చు - నిర్వాసితుల (పరిహారం, పునరావాసం) చట్టం, 1954 (యాక్ట్ ఎక్స్ఎల్ఐవీ 1954), పుట 33.

పిటిషనర్లు, ప్రతివాదులు ఐదుగురు నిర్వాసితులు. నిజామాబాద్ జిల్లా డిప్యూటీ కన్స్టోడియన్ ఐదుగురికి సుమారు 60 ఎకరాల భూమిని కేటాయించారు. లీజు ద్వారా కేటాయింపులు జరిగాయి. భూములను వ్యక్తిగతంగా సాగు చేసుకోవాలని వారికి ఎలాంటి షరతు విధించలేదు. లీజు అమలులో ఉండగానే, భారత ప్రభుత్వం 1953 నవంబరు 13 న ఒక ప్రెస్ నోట్ విడుదల చేసింది, దీని ద్వారా 1950 నిర్వాసిత వ్యక్తుల (క్లెయిమ్స్) చట్టం ప్రకారం వ్యవసాయ భూమి కోసం క్లెయిమ్లను ధృవీకరించిన నిర్వాసిత వ్యక్తులకు హైదరాబాద్ రాష్ట్రంలో నిర్వాసిత వ్యవసాయ భూమిని కేటాయించాలని నిర్ణయించినట్లు ప్రకటించింది. ఈ నోటిఫికేషన్ కు

అనుగుణంగా పిటిషనర్లు దరఖాస్తు చేసుకోగా, 1954 మే 4న ప్రస్తుతం వివాదంలో ఉన్న భూమిని ప్రతివాదులకు అనుకూలంగా లీజు కింద ఉన్నప్పటికీ వారికి కేటాయించారు.

అదే సమయంలో 1954 అక్టోబర్ 9న నిర్వాసితుల (పరిహారం, పునరావాసం) చట్టం అమల్లోకి వచ్చింది. ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 20 ప్రకారం రీజనల్ సెటిల్మెంట్ కమిటీ ఈ భూములకు సంబంధించి పిటిషనర్లకు అనుకూలంగా సనద్లు జారీ చేసింది. పిటిషనర్లు, ప్రతివాదులు ఇద్దరూ ఈ వివాదాస్పద ప్లాట్లను పేర్కొన్నారు. ఈ విషయం డిప్యూటీ చీఫ్ సెటిల్మెంట్ కమిషనర్ వరకు వెళ్లింది. చట్టంలోని సెక్షన్ 33 ప్రకారం చర్యల కోసం ఇరు పక్షాల కేసును ఆయన భారత ప్రభుత్వానికి నివేదించారు. చట్టంలోని సెక్షన్ 33 కింద ఈ అంశాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకున్న పునరావాస మంత్రిత్వ శాఖ డిప్యూటీ సెక్రటరీ ఈ ప్రతివాదుల వాదనలను సమర్థించారు. ఫలితంగా పిటిషనర్లకు అనుకూలంగా చేసిన కేటాయింపులను పక్కన పెట్టారు. ఈ ఉత్తర్వుల చట్టబద్ధతను ఈ అప్పీల్ లో సవాలు చేశారు.

నిర్వహించబడింది - (i) నిర్వాసితుల వ్యక్తికి పునరావాస గ్రాంటుకు సంబంధించి "చేసిన పని లేదా తీసుకున్న చర్య"కు సంబంధించి జరిగిన పొరపాటును పరిష్కరించడం మరియు సరిదిద్దడంగా కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు చట్టంలోని సెక్షన్ 33 పరిధిలోకి వస్తుంది. రీజనల్ సెటిల్మెంట్ కమిషన్ ఉత్తర్వులే కాదు, లీజు ద్వారా అసలు కేటాయింపుదారులుగా ఉన్న ప్రతివాదులు పునరుద్ధరణ ఉపశమనం పొందడానికి అర్హులైనా అనే మొత్తం ప్రశ్నను డిప్యూటీ చీఫ్ సెటిల్మెంట్ కమిషనర్ ఉత్తర్వుల కారణంగా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపారు. ఉత్తర్వులు జారీ చేయడానికి ముందు కేంద్ర ప్రభుత్వం అన్ని అంశాలపై ఇరుపక్షాల వాదనలు విన్నదని, అందువల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వం ముందు ఉన్న అంశం రీజనల్ సెటిల్ మెంట్ కమిషనర్ ఉత్తర్వుల కరెక్ట్ నని భావించడం సరికాదని, చట్టంలోని 39వ సెక్షన్ లో ఈ విషయాన్ని అర్థం చేసుకోలేమని పేర్కొంది.

(ii) సముచితమైన కేటాయింపు ఉత్తర్వు ఆధారంగా మాత్రమే సనద్ చట్టబద్ధంగా జారీ చేయబడుతుందని స్పష్టమవుతుంది. గ్రాంటుకు ఆధారమైన కేటాయింపు ఉత్తర్వును పక్కన పెడితే, అది కొనసాగుతుంది, మరియు గ్రాంట్ మనుగడ సాగించడనే నిర్ధారణ అనివార్యం, ఎందుకంటే ఆ గ్రాంట్ చెల్లుబాటు కావడానికి, అది చెల్లుబాటు అయ్యే ఉత్తర్వు కింద సమర్థవంతమైన అధికారి చేత అమలు చేయబడాలి. ఆ ఉత్తర్వు యొక్క చెల్లుబాటును సమర్థవంతంగా అంతం చేస్తే, చట్టంలో లేదా నిబంధనలలో ఏదైనా స్పష్టమైన నిబంధన ఉంటే తప్ప, గ్రాంట్ ఇప్పటికీ ఉందని కొనసాగించడం అసాధ్యం. ఈ కేసులో వాస్తవాలను పరిశీలిస్తే ఏదైనా కేటాయింపు ఉత్తర్వులు జారీ చేసినప్పుడు ఆ ఉత్తర్వుల కొనసాగింపు ఆధారంగా పొందిన టైటిల్ కూడా దానితోనే వస్తుందని అభిప్రాయపడింది.

పార్సూమాల్ వర్సెస్ మేనేజింగ్ ఆఫీసర్, జైపూర్, ఐఎల్ఆర్ 11 రాజ్. 1121, తో విబేధించారు.

బల్వంత్ కౌర్ వర్సెస్ సెటిల్మెంట్ కమీషనర్ (భూములు) ఐ.ఎల్.ఆర్[1964] పంజాబ్ 36, ఆమోదించబడింది.

సివిల్ అప్పీలేట్ పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నెంబరు 552 ఆఫ్ 1963. నిర్వాసితుల (పునరావాస పరిహారం) చట్టం, 1954లోని సెక్షన్ 33 ప్రకారం కేసు నంబరు 38(894)/59 నెగ్.ఎ.లోని సవరణఅధికారాలనువినియోగించాలని పేర్కొంటూ 1960 ఏప్రిల్ 28న న్యూఢిల్లీలోని భారత ప్రభుత్వ డిప్యూటీ సెక్రటరీ ఇచ్చిన ఉత్తర్వుల నుంచి ప్రత్యేక సెలవు ద్వారా అప్పీల్ చేసుకోవాలి.

1960 నాటి రిట్ పిటిషన్ నెం.108తో.

ప్రాథమిక హక్కుల అమలు కోసం భారతరాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32కింద పిటిషన్.

పిటిషనర్లు, పిటిషనర్ల తరపున అచ్యూ రామ్, ఎన్.ఎన్.కేస్వానీ వాదనలు వినిపించారు.

ఎన్.ఎన్.బింద్రా, బి.ఆర్.జి.కె.ఆచార్ ప్రతివాదులకు నం.1, 2 (అప్పీలు, పిటిషన్ రెండింటిలోనూ).

ఎం.సి.సెతల్వాడ్, కె.జైరాం, ఆర్.గణపతి అయ్యర్ ప్రతివాదులకు 3 నుంచి 7 వరకు (అప్పీలు, పిటిషన్ రెండింటిలోనూ) ఉన్నారు.

మార్చి 10, 1964. కోర్టు తీర్పును జస్టిస్ అయ్యంగార్, ఇచ్చారు-నిర్వాసితుల (పరిహారం మరియు పునరావాసం) చట్టం, 1954 (కేంద్ర చట్టం ఎక్స్ఎల్ఐవి 1954) లోని సెక్షన్ 33 కింద భారత ప్రభుత్వ పునరావాస మంత్రిత్వ శాఖ డిప్యూటీ సెక్రటరీ జారీ చేసిన ఉత్తర్వు యొక్క కరెక్టివిటీని ప్రశ్నించాలని ప్రత్యేక సెలవు ద్వారా అప్పీల్ చేయబడింది.

మనం కోరుతున్న అంశాలను అర్థం చేసుకోవడానికి అవసరమైన వాస్తవాలు క్లుప్తంగా ఇవి: వివాదంలో ఉన్న ఆస్తి పూర్వపు హైదరాబాద్ రాష్ట్రంలోని నిజామాబాదులో, ఇప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఉన్న సుమారు 60 ఎకరాల వ్యవసాయ భూమి. 1950 సెప్టెంబరు 7న నిజామాబాద్ జిల్లా డిప్యూటీ కమిషనరీ ఈ భూమిలో 44 ఎకరాలను మా ముందు ప్రతివాదులుగా ఉన్న ఐదుగురికి కేటాయించారు. ఈ ఐదుగురూ నిర్వాసితులు కావడంతో ఈ

కేటాయింపునకు అర్హులు. జూలై 21, 1951 నాటి తదుపరి ఉత్తర్వు ద్వారా మిగిలిన 16 ఎకరాలను కూడా వారికి కేటాయించారు. లీజు ద్వారా కేటాయింపులు జరిగాయని, ఐదేళ్ల తర్వాత లీజు నిబంధనలను సవరించాలన్నది దాని షరతుల్లో ఒకటి. ఈ లీజు నిబంధనల గురించి చెప్పుకోవాల్సిన ఒకే ఒక్క విషయం ఏమిటంటే, లీజుదారులు వ్యక్తిగతంగా భూములను సాగు చేసుకోవాలని ఎటువంటి షరతు విధించబడలేదు. లీజు అమలులో ఉండగానే, భారత ప్రభుత్వం 1953 నవంబరు 13 న ఒక పత్రికా ప్రకటన విడుదల చేసింది, దీని ద్వారా 1950 నిర్వాసిత వ్యక్తుల (క్లెయిమ్స్) చట్టం ప్రకారం వ్యవసాయ భూముల క్లెయిమ్లను ధృవీకరించిన నిర్వాసితులకు హైదరాబాద్ రాష్ట్రంలో నిర్వాసిత వ్యవసాయ భూమిని కేటాయించాలని నిర్ణయించినట్లు ప్రకటించింది. తమ వ్యవసాయ భూములకు సంబంధించి క్లెయిమ్లు సెటిల్మెంట్ కోసమే ఈ కేటాయింపులు ఉంటాయని పేర్కొంది. పంజాబ్ లో క్వాస్సీ పర్మినెంట్ కేటాయింపు పథకం ప్రకారం ఈ కేటాయింపులు ఉండాలని, హైదరాబాద్ స్టేట్ లో నివసిస్తున్న వ్యక్తుల నుంచి కేటాయింపుల కోసం దరఖాస్తులను ఆహ్వానించారని, వీరిలో వ్యవసాయ భూముల క్లెయిమ్ కూడా ఉందని పేర్కొన్నారు. ఈ దరఖాస్తుల స్వీకరణకు డిసెంబర్ 31 చివరి తేదీగా ఫ్రెస్ నోట్ లో పేర్కొన్నారు. ఈ నోటిఫికేషన్ కు అనుగుణంగా పిటిషనర్లు దరఖాస్తు చేసుకోగా, 1954 మే 4న ప్రస్తుతం వివాదంలో ఉన్న భూమిని ప్రతివాదులకు అనుకూలంగా లీజు కింద ఉన్నప్పటికీ, వారికి పాక్షిక శాశ్వత కాలపరిమితిపై కేటాయించారు. ఫ్రెస్ నోట్ కింద దరఖాస్తులు చేసుకోవడానికి, దాని కింద నిర్వాసితులకు ఆస్తి కేటాయించడానికి ఉన్న అర్హతలను పిటిషనర్లు సంతృప్తి పరచడం వివాదాస్పదం కాదు. కేటాయింపు ఉత్తర్వుల కాపీని నిజామాబాద్ జిల్లా కలెక్టర్ కు పంపగా, ఆ భూమిని కేటాయించిన వారికి అప్పగించాలని, ఈ విషయాన్ని రీజినల్ సెటిల్ మెంట్ కమిషనర్ కార్యాలయానికి తెలియజేయాలని కోరారు. ఈ అభ్యర్థన లేదా ఆదేశాల మేరకు స్పందించిన రెవెన్యూ అధికారులు ప్రతివాదులను తమకు లీజుకు ఇచ్చిన భూముల నుంచి తొలగించి పిటిషనర్లను తమ ఆధీనంలోకి తీసుకున్నారు.

ఆ తర్వాత లీజు ద్వారా పునరావాసం కల్పించిన నిర్వాసితులమని, ఇప్పుడు వారిని తొలగిస్తున్నారని పేర్కొంటూ బాంబే రీజనల్ సెటిల్మెంట్ కమిషనర్లు ప్రతివాదులు వినతిపత్రం సమర్పించారు. భూమిని మెరుగుపరిచి సరైన సాగులోకి తీసుకురావడానికి తాము భారీగా ఖర్చు చేశామని వారు పేర్కొన్నారు. ఈ దరఖాస్తులను రీజనల్ సెటిల్మెంట్ కమిషనర్ పరిశీలించి 1954 జూలై 10న జారీ చేసిన ఉత్తర్వుల ద్వారా వారి దరఖాస్తును తిరస్కరించారు. లీజుదారులు స్వయంగా భూములను సాగుచేసుకోవడంలో విఫలం కావడం వాటిలో ఒకటి అని చెప్పడం తప్ప ఈ ఉత్తర్వు చేయడానికి గల కారణాలను చెప్పనవసరం లేదు. దీంతో ప్రతివాదులు తన ఉత్తర్వులను పునఃసమీక్షించాలని రీజనల్ సెటిల్ మెంట్ కమిషనర్ ను ఆశ్రయించగా, తమకు అనుకూలంగా జోక్యం చేసుకోవాలని కోరుతూ భారత ప్రభుత్వం నుంచి ఉపశమనం కోరారు. ఆ తర్వాత 1954 అక్టోబర్ 9న ఈ చట్టం అమల్లోకి వచ్చింది. ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 12 నిర్వాసిత వ్యక్తుల పునరావాసం కోసం నిర్వాసితుల ఆస్తులను స్వాధీనం చేసుకునే అధికారాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఇచ్చింది మరియు దానికి అనుగుణంగా ఇప్పుడు వివాదంలో ఉన్న ఆస్తులను 1955 జనవరి 18 నాటి నోటిఫికేషన్ ద్వారా ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుంది. 1954 జూలై 10న జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను వెనక్కి తీసుకోవాలని ప్రతివాదులు కోరగా, వాటిని ప్రస్తావించకుండా రీజనల్ సెటిల్ మెంట్ కమిషనర్ 1956 జనవరి 12న పిటిషనర్లకు అనుకూలంగా సనత్ లు జారీ చేశారు. ప్రతివాదులు చేసిన విజ్ఞప్తులను పరిశీలించిన డిప్యూటీ చీఫ్ సెటిల్మెంట్ కమిషనర్ రీజనల్ సెటిల్మెంట్ కమిషనర్ నుంచి నివేదిక తెప్పించుకుని 1958 ఆగస్టు 22న ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు. ఆ భూమిని వ్యక్తిగతంగా సాగు చేసుకోవాలనే షరతుతో ప్రతివాదులకు లీజుకు ఇచ్చినట్లు ఫైల్ పై పత్రాల్లో ఎలాంటి సూచన లేదని ఆయన తన ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొన్నారు. అందువల్ల 1954 జూలై 10న రీజనల్ సెటిల్ మెంట్ కమిషనర్ ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను కొట్టివేస్తూ సమగ్ర విచారణ అనంతరం తాజా ఉత్తర్వులు జారీచేయాలని ఆదేశిస్తూ తదుపరి విచారణకు ఆదేశించారు. ఆ తర్వాత కలెక్టర్ నుంచి నివేదిక తెప్పించుకుని విచారణ జరిపి 1959 జూన్ 13న ఇచ్చిన నివేదికలో ప్రతివాదులు భూములను వ్యక్తిగతంగా సాగు చేసుకున్నట్లు గుర్తించారు. మొత్తం విస్తీర్ణంలో ఉన్న 60 ఎకరాల్లో 26 గుంటలను 1954లో ఇతర నిర్వాసితులకు శాశ్వత

ప్రతిపదికన కేటాయించారని, అందువల్ల ఈ పరిధి వివాదాలకు దూరంగా ఉండన్నారు. 1958 ఆగస్టు 22న డిప్యూటీ చీఫ్ సెటిల్మెంట్ కమిషనర్ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను పిటిషనర్లకు ఎలాంటి నోటీసులు ఇవ్వకుండానే జారీ చేయడం గమనార్హం. ఈ విషయాన్ని రిమాండ్ అనంతరం ఆయన దృష్టికి తీసుకురావడంతో వారికి నోటీసులు జారీ చేసి, వారి వాదనలు విన్న తర్వాత చట్టంలోని సెక్షన్ 33 ప్రకారం చర్యల కోసం ఈ కేసును భారత ప్రభుత్వానికి నివేదించారు. ఈ విషయాన్ని పునరావాస మంత్రిత్వ శాఖలోని డిప్యూటీ సెక్రటరీ పరిగణనలోకి తీసుకుని అన్ని పక్షాల వాదనలు విని ఈ క్రింది విషయాలను నమోదు చేశారు: (1) ప్రతివాదులకు భూములను బదలాయించడానికి నిరాకరిస్తూ 1954 జూలై 10 నాటి ఉత్తర్వు తప్పు అని, (2) లీజును రద్దు చేసి, ఇప్పుడు వివాదంలో ఉన్న ఆస్తిని ప్రతివాదులు స్వాధీనం చేసుకోకుండా చేయడం సమర్థనీయం కాదని, ఈ ఫలితాల ఆధారంగా పిటిషనర్లకు ఇచ్చిన సనద్ లను ఆదేశించారు. వాటిని ఉపసంహరించుకుని ప్రతివాదులను ఆస్తులను స్వాధీనం చేసుకోవాలి. ఈ ఉత్తర్వుల చట్టబద్ధతను ఈ అప్పీల్ లో సవాలు చేశారు. పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది శ్రీ అచ్యూ రామ్-పండిత న్యాయవాది మూడు అంశాలను కోరారు: (1) జూలై 10, 1954 నాటి ప్రాంతీయ సెటిల్మెంట్ కమిషనర్ ఉత్తర్వులను సవరించే అధికారం చట్టంలోని సెక్షన్ 33 ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి లేదని, (2) ఆ ఉత్తర్వును సవరించే సామర్థ్యం ఉందని భావించినప్పటికీ, వివాదంలో ఉన్న భూమిని పాక్షిక-శాశ్వత కేటాయింపు మరియు జారీ చేసిన సనాద్ల ద్వారా పిటిషనర్లకు బదిలీ చేశారు. భారత రాష్ట్రపతి పేరు మీద మంజూరు చేయబడిన సనదులను సనాదుల షరతులకు అనుగుణంగా తప్ప ఇబ్బంది పెట్టడానికి వీల్లేదు, (3) భారత ప్రభుత్వ డిప్యూటీ సెక్రటరీకి ఎటువంటి సామగ్రి లేదు, దాని ఆధారంగా జూలై 10 నాటి ఉత్తర్వును కనుగొనవచ్చు. 1954 తప్పుగా ఉంది మరియు సవరించాల్సిన అవసరం ఉంది.

ఇదే క్రమంలో ఈ అంశాలను పరిశీలిస్తాం. . సెక్షన్ 33 ప్రకారం అప్పీలు కింద ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు.

కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎప్పుడైనా ఈ చట్టం కింద ఏదైనా ప్రొసీడింగ్ రికార్డును కోరవచ్చు మరియు కేసు యొక్క పరిస్థితులకు అవసరమైన విధంగా మరియు ఈ చట్టంలో ఉన్న నిబంధనలు లేదా దాని క్రింద చేసిన నిబంధనలకు విరుద్ధంగా లేనందున దానికి సంబంధించి ఎటువంటి ఉత్తర్వులను జారీ చేయవచ్చు.

ఈ శీర్షిక కింద మనకు వినిపించిన వాదనను పరిగణనలోకి తీసుకునేటప్పుడు రెండు విషయాలను గుర్తుంచుకోవాలి. రీజనల్ సెటిల్మెంట్ కమిషనర్ 1954 జూలై 10న జారీ చేసిన ఉత్తర్వు 'ఈ చట్టం ప్రకారం విచారణ' అయితే, 'కేసు పరిస్థితులలో అవసరమైన ఉత్తర్వులను జారీ చేసే' కేంద్ర ప్రభుత్వ అధికారానికి ఎటువంటి పరిమితి లేదు. వాస్తవానికి, చట్టంలోని ఏ నిబంధనలకు లేదా దాని కింద చేసిన నిబంధనలకు విరుద్ధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీచేయదు మరియు చట్టంలోని సెక్షన్ 20 ప్రకారం ఆస్తి బదలాయింపు మరియు సనద్ మంజూరు చేసిన తరువాత, నిబంధనలకు అనుబంధం XXIVలో పేర్కొన్న ఫారంలో 91(8) తో పాటుగా ఒక సనద్ మంజూరు చేయబడిన అభ్యంతరానికి లోబడి ఉంటుంది, ఇది పండితుల న్యాయవాది లేవనెత్తిన రెండవ అంశం. ఇప్పుడు జారీ చేసిన ఉత్తర్వు చట్టంలోని ఏ నిబంధనలకు లేదా దాని కింద రూపొందించిన నిబంధనలకు విరుద్ధంగా ఉందని సూచించబడలేదు. సాక్ష్యాధారాలపై కేంద్ర ప్రభుత్వం వ్యక్తం చేసిన అభిప్రాయం సరైనదా, తప్పా అనేది ఆర్టికల్ 136 కింద అప్పీలులో ఈ కోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకోదు. అయితే, ఆ ఉత్తర్వు చట్టవిరుద్ధం లేదా చెల్లదనే వాదనకు సంబంధించి, మేధావులు మాకు సమర్పించిన చివరి వాదనలను పరిగణనలోకి తీసుకొని చర్చిద్దాం. సెక్షన్ 33 కింద కేంద్ర ప్రభుత్వం సవరించిన రీజనల్ సెటిల్ మెంట్ కమిషనర్ ఉత్తర్వులు చట్టం అమల్లోకి రాకముందు జారీ చేసిన ప్రొసీడింగ్ కాదని, అందువల్ల చట్టంలోని సెక్షన్ 33 ప్రకారం దాని పరిధికి వెలుపల ఉందని కోరారు. అయితే దీనికి సమాధానం

చట్టంలోని సెక్షన్ 39ద్వారా ఉంది. ఆ సెక్షన్ ఈ చట్టం ప్రారంభానికి ముందు జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను వివరిస్తుంది మరియు ఈ చట్టం ద్వారా లేదా క్రింద ప్రసాదించిన అధికారాలను ఉపయోగించడంలో "చేసిన అన్ని పనులు" లేదా "తీసుకున్న చర్య"ను అటువంటి పని చేసిన రోజు లేదా చర్య తీసుకున్న రోజున చట్టం అమలులో ఉన్నట్లుగా చేస్తుంది. సెక్షన్ 39 ఈ క్రింది విధంగా చేస్తుంది:

"నిర్వాసితులకు పరిహారం లేదా పునరావాస గ్రాంట్లు లేదా ఇతర గ్రాంట్ల చెల్లింపు ప్రయోజనాల కోసం చీఫ్ సెటిల్మెంట్ కమిషనర్, సెటిల్మెంట్ కమిషనర్, అదనపు సెటిల్మెంట్ కమిషనర్లు లేదా సెటిల్మెంట్ ఆఫీసర్లు చేసిన ఏదైనా లేదా తీసుకున్న ఏదైనా చర్య (ఏదైనా ఉత్తర్వుతో సహా) ఈ చట్టం యొక్క నిబంధనలకు విరుద్ధంగా లేనంత వరకు, ఈ చట్టం ద్వారా లేదా క్రింద ప్రసాదించిన అధికారాలను ఉపయోగించి చేసినట్లుగా పరిగణించబడుతుంది. అటువంటి పని చేసిన రోజు లేదా చర్య తీసుకున్న రోజున ఈ చట్టం అమల్లో ఉంటే.

1954 జూలై 10న జారీ చేసిన ఉత్తర్వుల్లో తమకు అన్యాయం జరిగిందని ఫిర్యాదు చేసిన భూములను పునరుద్ధరించాలని ప్రతివాదులు దాఖలు చేసిన దరఖాస్తును మాత్రమే తిరస్కరించారని, ఈ చట్టంలోని నిబంధనల ప్రకారం చర్యలు తీసుకున్నట్లు భావించాల్సిన అవసరం లేదని సూచించింది. 1954 జూలై 10న రీజినల్ సెటిల్ మెంట్ కమిషనర్ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను కేంద్ర ప్రభుత్వం జోక్యం చేసుకుని కొట్టివేసినప్పటికీ పిటిషనర్లకు సనద్ ల అమ్మకాలు, గ్రాంట్లను రద్దు చేయాలని తాము ఆదేశించలేమని, ఇది తమ ముందు పెండింగ్ లో ఉన్న అంశం కాదని చెప్పడం ద్వారా ఇదే అంశాన్ని కాస్త భిన్నమైన రూపంలో కోరారు. సనద్ లను రద్దు చేయాలని, వివాదాస్పద ఆస్తి నుంచి అప్పీలుదారులను ఖాళీ చేయించాలని ఆదేశించినంత వరకు ఈ ఉత్తర్వు పరిధి లేనిది. ఏ రూపంలో చెప్పిన అంశాలలోనూ మనకు ఏ పదార్థమూ కనిపించదు. మొదటిది, జూలై 10, 1954 నాటి ఉత్తర్వును కొట్టివేయడం ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వం నిలిపివేయాలని విజ్ఞులైన న్యాయవాది వాదించడం సరైనదే అయినప్పటికీ, ఫలితం

ఒకేలా ఉండేది, ఎందుకంటే రీజనల్ సెటిల్మెంట్ కమిషనర్ ఆ ఉత్తర్వు జారీ చేసినప్పుడు తిరస్కరించిన అభ్యర్థన ప్రతివాదులు తాము స్వాధీనం చేసుకున్న భూములను తిరిగి స్వాధీనం చేసుకోవాలని చేసిన దరఖాస్తులో ఉంది. తొలగించబడింది. 1954 జూలై 10 నాటి ఉత్తర్వులను వెనక్కి తీసుకున్న తర్వాత ఆ అభ్యర్థనను ఆమోదించాల్సి వస్తే, పిటిషనర్లు తప్పనిసరిగా స్వాధీనాన్ని కోల్పోవాల్సి వచ్చేది. 1954 జూలై 10న జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను కొట్టివేయడం వల్ల పిటిషనర్ల తొలగింపు పర్యవసానంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆ ఉత్తర్వును పక్కనపెట్టి అంతకుమించి చేసిందేమీ లేదనే వాదనను లేవనెత్తడం ద్వారా పిటిషనర్లకు ఎలాంటి ప్రయోజనం కలగడం లేదు. అంతేగాక, కేంద్ర ప్రభుత్వం ముందు పరిశీలనలో ఉన్న అంశాలను, ఉత్తర్వులు జారీ చేసిన సమయంలో వారు పరిగణనలోకి తీసుకున్న అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోకపోవడం వల్ల ఈ సమర్పణ కొనసాగుతుంది. వాస్తవానికి 1950-51లో నిర్వాసితులైన వారికి పునరావాస గ్రాంటుగా లీజు ద్వారా కేటాయింపులు జరిగాయి. 1954లో జరిగిన ఈ పనిని 1954 జూలైలో జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 33కింద కొట్టివేస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేయడంతో అది పునరుద్ధరించబడింది. అందువలన నిర్వాసిత వ్యక్తికి పునరావాస గ్రాంటుకు సంబంధించి "చేసిన పని లేదా తీసుకున్న చర్య"కు సంబంధించి జరిగిన పొరపాటును పరిష్కరించడం మరియు సరిదిద్దడం ఈ ఉత్తర్వు. జూలై 10, 1954 నాటి ఉత్తర్వు మాత్రమే కాదు, లీజు ద్వారా అసలు కేటాయింపుదారులుగా ఉన్న ప్రతివాదులు పునరుద్ధరణ ఉపశమనానికి అర్హులైనా అనే మొత్తం ప్రశ్నను 1959 నవంబర్ 3 నాటి రీజనల్ సెటిల్మెంట్ కమిషనర్ ఉత్తర్వు కారణంగా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపారు. ఉత్తర్వులు జారీ చేయడానికి ముందు కేంద్ర ప్రభుత్వం అన్ని అంశాలపై ఇరుపక్షాల వాదనలు విన్నది కాబట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వం ముందు ఉన్న అంశం సాంకేతికంగా కేవలం 1954 జూలై 10న రీజనల్ సెటిల్ మెంట్ కమిషనర్ జారీ చేసిన ఉత్తర్వు కరెక్ట్‌నని భావించడం సరికాదు.. పిటిషనర్ కు 1956 జనవరి 12న సనద్ లు మంజూరయ్యాయని, వారి సనద్ లకు అనుమతి లభించిందని కోరారు. సనాదుల షరతులకు లోబడి తప్ప అక్కడ పట్టాను రద్దు చేయరాదు- స్థానచలనం చేయకూడదు సనాద్ యొక్క పదం సంబంధితమైనది మరియు దానిని

పక్కన పెట్టడానికి ఏకైక ప్రాతిపదికగా సూచించబడింది మరియు నిర్వాసితుల యొక్క శీర్షిక ఇలా ఉంది:

"బదిలీదారుడు లేదా అతని పూర్వీకులు ఈ చట్టం కింద మోసం లేదా తప్పుగా చూపించడం ద్వారా ఏదైనా రూపంలో ఏదైనా ఇతర నష్టపరిహారాన్ని పొందారని లేదా పొందారని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏ సమయంలోనైనా సంతృప్తి చెంది, ఆ మేరకు ఒక నిర్ణయాన్ని లిఖితపూర్వకంగా నమోదు చేస్తే రాష్ట్రపతి ఆ ఆస్తి యొక్క మొత్తం లేదా ఏదైనా భాగాన్ని తిరిగి ప్రారంభించడం చట్టబద్ధం అవుతుంది."

ఈ షరతు నెరవేరలేదన్నది వివాదస్పదం కాదు కానీ, పిటిషనర్ కు ఆస్తిని మంజూరు చేసి, జారీ చేసిన సనత్ ను, సనాద్ ను జారీ చేసిన కేటాయింపు ఉత్తర్వులను వెనక్కి తీసుకున్నప్పుడు లేదా పక్కన పెడితే సనాద్, దాని కింద పొందిన పట్టా మనుగడ సాగించగలదా అనేది ప్రశ్న. ఈ విషయంలో మా దృష్టిని ఆకర్షించిన రెండు నిర్ణయాలు ఉన్నాయి-మొదటిది పార్థుమాల వర్సెస్ మేనేజింగ్ ఆఫీసర్ జైపూర్ (I.L.R. 11 Rajasthan 1121)లో రాజస్థాన్ హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు, ఆ కోర్టు ఫుల్ బెంచ్ తీసుకున్న నిర్ణయం. సెటిల్మెంట్ ఆఫీసర్, అసిస్టెంట్ సెటిల్మెంట్ ఆఫీసర్, అసిస్టెంట్ సెటిల్మెంట్ కమిషనర్, అడిషనల్ సెటిల్మెంట్ కమిషనర్ మొదలైనవారు జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను సవరించే అధికారం చీఫ్ సెటిల్మెంట్ కమిషనర్కు ఉన్న చట్టంలోని సెక్షన్ 24నిర్మాణానికి సంబంధించినది. హెడ్ నోట్ లోని సంబంధిత భాగం నిర్ణయం యొక్క అంశాన్ని తెలియజేస్తుంది. అందులో ఇలా ఉంది:

* నిర్వాసితుల (పరిహారం, పునరావాసం) చట్టం, 1954లోని సెక్షన్ 24 ప్రకారం చీఫ్ సెటిల్మెంట్ కమిషనర్కు సవరణ అధికారాలు ఉన్నాయనడంలో సందేహం లేదు, కానీ అవి పూర్తయిన తర్వాత అమ్మకాలను రద్దు చేయడానికి ఇది అధికారం ఇవ్వదు. చట్టంలోని సెక్షన్ 24 ప్రకారం కేటాయింపులను పక్కన పెట్టవచ్చు కానీ, ఆ కేటాయింపులు అమ్మకాల్లోకి వచ్చిన

తర్వాత వాటిని రద్దు చేయలేం. చీఫ్ సెటిల్ మెంట్ కమిషనర్ కు తన అధికారాన్ని ఉపయోగించి ఆస్తుల అమ్మకాన్ని రద్దు చేసే అధికారం లేదని, ఆస్తుల అమ్మకాన్ని రద్దు చేసే ఉత్తర్వు పరిధి లేనిది, చెల్లదని పేర్కొన్నారు. కేటాయింపుల రద్దుకు స్పష్టంగా అవకాశం కల్పించడం ద్వారా అమ్మకాల రద్దుకు ఇది వర్తిస్తుందనిచట్టంలోని సెక్షన్ 24లోచదవడం అతిశయోక్తి కాదు. సేల్ డీడ్ అమలును దాని జీవనోపాధిపై ఆధారపడిన కేటాయింపు క్రమం యొక్క అధికారిక వ్యక్తీకరణగా మాత్రమే పరిగణించలేము.

ఈ నిర్ణయం తరువాత పంజాబ్ హైకోర్టులో ఒక కేసు తలెత్తింది: బల్వంత్ కౌర్ వర్సెస్ చీఫ్ సెటిల్ మెంట్ కమిషనర్ (భూములు)(I.L.R. [1964] Punjab 36) మరియు ఆ కోర్టు యొక్క ఫుల్ బెంచ్ ఈ అభిప్రాయంతో విభేదించారు మరియు కేటాయింపు ఉత్తర్వులు ఇచ్చిన చోట ఆ ఉత్తర్వు కొనసాగింపు ఆధారంగా పొందిన టైటిల్ ను కూడా పక్కన పెట్టారని మేము స్పష్టంగా అభిప్రాయపడుతున్నాము. పంజాబ్ హైకోర్టు చెప్పింది కరెక్ట్ చట్టంలోని సంబంధిత నిబంధనలు, నిబంధనలు అన్నీ పంజాబ్ హైకోర్టు తీర్పులో పొందుపరచబడ్డాయి మరియు వాటిని వివరంగా ప్రస్తావించాల్సిన అవసరం లేదని మేము భావిస్తున్నాము. సూత్రానికి, తర్కానికి అనుగుణమైన స్థితికి విరుద్ధంగా ఏ నిబంధనా వాటిలో లేదని చెబితే సరిపోతుంది. సరైన కేటాయింపు ఉత్తర్వు ఆధారంగానే చట్టబద్ధంగా సనద్ జారీ చేయవచ్చని స్పష్టమవుతోంది. గ్రాంటుకు ఆధారమైన కేటాయింపు ఉత్తర్వును పక్కన పెడితే, అది కొనసాగుతుంది, మరియు గ్రాంట్ మనుగడ సాగించదనే నిర్ధారణ అనివార్యం, ఎందుకంటే ఆ గ్రాంట్ చెల్లుబాటు కావాలంటే అది చెల్లుబాటు అయ్యే ఉత్తర్వు ప్రకారం సమర్థవంతమైన అధికారి చేత అమలు చేయబడాలి. ఆ ఉత్తర్వు యొక్క చెల్లుబాటును సమర్థవంతంగా అంతం చేస్తే, చట్టంలో లేదా నిబంధనలలో ఏదైనా స్పష్టమైన నిబంధన ఉంటే తప్ప దానిని కొనసాగించడం అసాధ్యం. కేటాయింపు ఉత్తర్వులను పక్కనపెట్టి, ఈ మేరకు ఉత్తర్వులను తొలగించే నిబంధన చట్టంలో గానీ, నిబంధనల్లో గానీ లేదని సూచించింది. కాబట్టి, విద్వాంసుడైన కౌన్సిల్ కోరిన రెండవ అంశంలో ఏదైనా వాస్తవం ఉందని మేము భావించడం లేదు. 1954 జూలై 10న జారీ చేసిన ఉత్తర్వు తప్పు అని, దాన్ని కొట్టివేయడం సమంజసమని నిర్ధారించే ఆధారాలు ఏవీ డిప్యూటీ సెక్రటరీ వద్ద లేవని కోరిన అంశాల్లో చివరిది.

ఈ వాదనలో న్యాయవాది సరైనది కాదు, ఎందుకంటే ప్రతివాదులు మొదట కేటాయింపు ద్వారా తమకు లీజుకు ఇచ్చిన ఆస్తిని కలిగి ఉండటానికి అర్హులు అయితే మరియు వారి లీజు వడ్డీని చెల్లుబాటు అయ్యేలా చేయకపోతే, వాటిని స్వాధీనం చేసుకోవడానికి డిప్యూటీ సెక్రటరీకి సమర్థత ఉన్న ఒక వాస్తవాన్ని కనుగొనే అధికారం ఉందివాటిని స్వాధీనం చేసుకోవడానికి అతను జారీ చేసిన ఉత్తర్వులో మెటీరియల్ లేదని చెప్పలేము. అందువల్ల ఈ సమర్పణలో వాస్తవం లేదని మేము భావిస్తున్నాము.

ఫలితంగా అప్పీలు విఫలమై ఖర్చులతో కొట్టివేయబడుతుంది.

రిట్ పిటిషన్ 108 ఆఫ్ 1960:

రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32కింద పిటిషనర్లు 1963 సెవిల్ అప్పీల్ 552లో దాఖలు చేశారు. అప్పీలులో చట్టబద్ధతను సవాలు చేసిన కేంద్ర ప్రభుత్వ డిప్యూటీ సెక్రటరీ ఉత్తర్వులను రద్దు చేయాలని కోరుతూ రిట్ జారీ చేయాలని పిటిషనర్లు కోరారు. రిట్ పిటిషన్ తో పాటు స్పెషల్ లీవ్ దరఖాస్తు కూడా 1960 నవంబర్ 30న ప్రాథమిక విచారణకు రాగా, కోరిన లీవ్ మంజూరు కాగా, పిటిషన్ లో రూల్ నిసీ కూడా జారీ చేసి రెండు అంశాలను కలిపి విచారించారు. అప్పీలులో మా నిర్ణయం దృష్ట్యా, రిట్ పిటిషన్ కొట్టివేయబడుతుంది, కానీ ఖర్చులకు సంబంధించి ఎటువంటి ఉత్తర్వులు ఉండవు.

అప్పీలు, రిట్ పిటిషన్ కొట్టివేత